

Kokkuvõtte komisjoni otsusest,**18. jaanuar 2018,****millega koondumine kuulutatakse siseturuga ja EMP lepinguga kokkusobivaks (juhtum M.8306 – Qualcomm / NXP Semiconductors)**

(2018/C 113/10)

I. MENETLUS

1. Komisjon sai 28. aprillil 2017 nõukogu määruse (EÜ) nr 139/2004 (ühinemismäärus) artikli 4 kohase teate kavandava koondumise kohta, mille kohaselt ettevõtja Qualcomm Incorporated (Ameerika Ühendriigid) oma kaudses täielikus omanduses oleva tütarettevõtja Qualcomm River Holdings B.V. (Madalmaad) (edaspidi koos „Qualcomm“ või „teate esitaja“) kaudu omandaks ühinemismääruse artikli 3 lõike 1 punkti b tähenduses kontrolli ettevõtja NXP Semiconductors N.V. (edaspidi „NXP“, Madalmaad) üle aktsiate ostmise teel (edaspidi „tehing“). Ettevõtjaid Qualcomm ja NXP nimetatakse ühiselt „osalised“.
2. Esimeses etapis toimunud turu-uuringule tuginedes väljendas komisjon tõsist kahtlust selle üle, kas tehing on kokkusobiv siseturuga, ning võttis 9. juunil 2017. aastal vastu otsuse algatada ühinemismääruse artikli 6 lõike 1 punkti c kohane menetlus. Teate esitaja saatis oma kirjalikud märkused artikli 6 lõike 1 punkti c kohase otsuse kohta 28. juunil 2017.
3. 28. juunil 2017 võttis komisjon vastavalt ühinemismääruse artikli 11 lõikele 3 vastu otsuse, mille kohaselt teate esitaja peab talle esitama teabe, mida komisjon oli teabenõudega nr 18 taotlenud 14. juunil 2017 vastavalt ühinemismääruse artikli 11 lõikele 2, kuid mida teate esitaja ei olnud komisjoni ette nähtud tähtaja jooksul esitanud. Selle otsusega pikendati ka ühinemismääruse artikli 10 lõikes 3 osutatud tähtaega kuni selle päeva lõpuni, mil komisjon saab nõutud teabe. 16. augustil 2017 saatis teate esitaja vastuse teabenõudele nr 18 ja tähtaja pikendus lõppes selle päeva lõpuks.
4. 5. septembril 2017 võttis komisjon vastavalt ühinemismääruse artikli 11 lõikele 3 vastu otsuse, mille kohaselt teate esitaja peab talle esitama teabe, mida komisjon oli teabenõudega nr 20 taotlenud 14. juunil 2017 vastavalt ühinemismääruse artikli 11 lõikele 2, kuid mida teate esitaja ei olnud komisjoni ette nähtud tähtaja jooksul esitanud. Selle otsusega pikendati ka ühinemismääruse artikli 10 lõikes 3 osutatud tähtaega alates 17. augustist 2017 kuni selle päeva lõpuni, mil komisjon saab nõutud teabe. 4. oktoobril 2017 võttis komisjon vastavalt ühinemismääruse artikli 11 lõikele 3 ja artiklile 15 vastu otsuse, milles nõuti teate esitajalt vastuseks teabenõudele nr 20 teatavate dokumentide ja teabe esitamist, mida ettevõtja ei olnud komisjonile veel esitanud, ning kehtestati teate esitajale karistumakse, kui ta ei esita nõutud teavet ettenähtud tähtaja jooksul. 17. novembril 2017 valmis teate esitaja vastus teabenõudele nr 20 ja tähtaja pikendus lõppes selle päeva lõpuks.
5. 5. oktoobril 2017 esitas teate esitaja ametlikud kohustused, et kõrvaldada komisjoni kahtlused, mille kohaselt hakkab tehing oluliselt takistama tõhusat konkurentsi. Komisjon algatas 6. oktoobril 2017 kohustuste turutesti. Teate esitaja võttis arvesse komisjoni märkusi ja turutestist saadud tagasisidet ning esitas seejärel lõplikud kohustused 10. novembril 2017 ⁽¹⁾.
6. Nõuandekomitee arutas otsuse eelnõu 8. jaanuaril 2018 ja esitas heakskiitva arvamuse ⁽²⁾.

⁽¹⁾ 15. novembril 2017 esitas teate esitaja lõplike kohustuste juurde kuuluva ajakava nr 3 veidi muudetud versiooni, millega asendati 10. novembril 2017 esitatud kohustuste juurde kuulunud ajakava nr 3. 18. detsembril 2017 esitas teate esitaja kohustuste veidi muudetud versiooni, milles oli muudetud ühe mõiste määratlust, et tagada ühtsus teiste mõistete määratlustega.

⁽²⁾ Nõuandekomitees olid kõik esindatud liikmesriigid nõus sellega, et tehing tuleb kuulutada siseturuga kokkusobivaks vastavalt ühinemismääruse artikli 2 lõikele 2 ja artikli 8 lõikele 2.

II. KOONDUMISE OSALISED JA KOONDUMINE

7. Qualcomm tegutseb kiipide ja süsteemitarvara arenduse ja müügi valdkonnas. Qualcomm arendab ja tarnib mobiilseadmete jaoks kiipe, eelkõige põhiribakiibistikke. Qualcommil on ka intellektuaalomandi litsentsiprogramm. Qualcommi intellektuaalomandi portfell hõlmab mobiiltelefonitehnoloogiaga seotud standardi rakendamiseks olulisi patente.
8. NXP tegevusala on pooljuhtide, eelkõige kiipide ja diskreetsete pooljuhtmoodulite tootmine ja müük. NXP müüb kõrgjärgulusega segasignaalseadmeid, hõlmates rakenduspõhiseid pooljuhte ja süsteemilahendusi.
9. 27. oktoobril 2016 sõlmis Qualcomm NXPga ostulepingu, mille kohaselt Qualcomm alustab ülevõtupakkumist, et omandada kõik NXP emiteeritud ja ringluses olevad lihtaktsiad ja saada seega ainukontroll NXP üle. Seega on tehing ühinemismääruse artikli 3 lõike 1 punkti b kohaselt koondumine.

III. OLULISUS LIIDU SEISUKOHAST

10. Asjaomaste ettevõtjate käive kogu maailmas on kokku üle 5 miljardi euro. Kummalgi ettevõtjal on kogu liitu hõlmav käive, mis ületab 250 miljonit eurot, kuid kokku ei ületata ühes ja samas liikmesriigis kaht kolmandikku ELi asjaomase turu käibest. Seega on teatatud tehing liidu seisukohast oluline.

IV. ASJAOMASED TURUD

11. Tehing hõlmab mobiilseadmete pooljuhte, autorakenduste pooljuhte ja asjade interneti rakenduste pooljuhte.
12. Tehing tekitab konkurentsiprobleeme seoses mobiilseadmete pooljuhtidega, eelkõige põhiribakiibistikke, lähiväljaside (NFC) ja turvaelemendi (SE) tehnoloogia ning transiitsideteenuse tehnoloogiaga, aga ka lähiväljasidetehnoloogia intellektuaalomandiga.

a. Põhiribakiibistikud

13. Mobiilsideühenduse tekitamiseks on mobiilseadmetel põhiriba protsessor, mis võimaldab ühendada mobiilseadmeid mobiilsidevõrkudega. Põhiriba protsessor/modem on komplektis koos raadiosagedusel töötava kiibiga ja toitehalduse kiibiga ning nende kolme kombinatsiooni nimetatakse põhiribakiibistikuks. Põhiribakiibistikke müüakse kas eraldi või koos rakendusprotsessoriga (nn integreeritud põhiribakiibistikud), mis käitab mobiilseadme operatsioonisüsteemi ja rakendusi. Põhiribakiibistikud kasutavad ühte või mitut mobiilside standardit, kujuures uuema põlvkonna põhiribakiibistikud on sageli tagasiulatavalt ühilduvad varasemate mobiilside standarditega (mitut põhiriba hõlmavad kiibistikud).
14. Komisjon on seisukohal, et asjaomane tooteturug hõlmab eraldi ja integreeritud põhiribakiibistikke ja turusegmentid jagunevad vastavalt mobiilsidestandarditele (LTE, UMTS, CDMA, GSM). Eelkõige LTE standardiga ühilduvate kiibistikke konkurentsi ei piira muude mobiilside ja muu andmeside tehnoloogiatega ühilduvad kiibistikud. Lisaks sellele ei ole ühte põhiriba hõlmavate LTE põhiribakiibistikud piiravad mitut põhiriba hõlmavate LTE põhiribakiibistikke suhtes, mis ühilduvad ka UMTS- ja GSM-standardiga. Asjaomane tooteturug ei hõlma tootmisharusisest tootmist, mille puhul ei ole eriti tõenäoline, et see tõhusalt kaubatargu piiraks.
15. Põhiribakiibistikke geograafiline turg on tõenäoliselt ülemaailmne.

b. Lähiväljaside-/turvaelemenditehnoloogia

Lähiväljasidekiibid

16. Lähiväljasidekiibid ehk NFC-kiibid on raadiokiibid, mis toetavad lähiväljaside juhtmeta lähitoimeside standardit, mida algeadmete valmistajad vajavad mitmesuguseks kasutusotstarbeks, sh mobiilimaksud ja mobiilipiletid / mobiilipõhised sissemaksed.
17. Komisjon on seisukohal, et asjaomane tooteturug koosneb NFC-kiipidest (ja nende alustehnoloogiast), mida ei piira teised tehnoloogiad, nagu Bluetooth Low Energy (BTLE), QR-kood ja Magnetic Secure Transaction (MST). Asjaomane tooteturug ei hõlma tootmisharusisest tootmist.
18. NFC-kiipide geograafiline turg on tõenäoliselt ülemaailmne.

SE-kiibid

19. Lähiväljaside turvaliseks muutmiseks võib NFC-kiipe kombineerida mitmesuguste tehnoloogiatega ja eelkõige SE-kiipidega – need on rikkumiskindlad kiibid, millel on andmete turvalise hoidmise ja ülekandmise kaitseks täiendav riistvaraline turvakihit. SE-mikrokontroller sisaldab turvalist operatsioonisüsteemi. Turvaelemendiga turvatud NFC-lahendusel on kolm erielementi: i) lähiväljasidekontroller/-kiip; ii) turvaelement; ja iii) turvaline operatsioonisüsteem.
20. Komisjon on seisukohal, et kuigi turvaelemenditehnoloogiat (sh turvalist operatsioonisüsteemi) võib eristada teistest tehnoloogiatega, eelkõige hostipõhisest kaardi emuleerimisest (Host Card Emulation, HCE) ja usaldusväärsest käitluskeskkonnast (Trusted Execution Environment, TEE), jääb lahtiseks küsimus, kas asjaomane tooteturug on suurem kui SE-kiipide turg ja hõlmab ka teisi tehnoloogiaid. Konkurentsimeetmete hindamine on tehtud SE-kiipe (sh turvalist operatsioonisüsteemi) sisaldada võivate toodete turul, millel NXP-l on suurim turujõud.
21. SE-kiipide geograafiline turg on tõenäoliselt ülemaailmne.

Kombineeritud NFC-/SE-lahendused

22. Mobiilside algseadmete valmistajatel on NFC-lahenduste hankimiseks eri strateegiad. Juhul kui nad vajavad turvaelemendiga turvatud NFC-lahendust, võivad nad kas osta eraldi komponente või kombineeritud NFC-/SE-lahenduse. Algseadmete valmistajad kalduvad valima kombineeritud lahendusi, millele on seega konkreetne nõudlus olemas.
23. Komisjon on seisukohal, et kombineeritud NFC-/SE-lahendused on konkreetne tooteturug, mis on eristatav eraldi NFC-kiipide ja SE-kiipide (sh turvalise operatsioonisüsteemi) turust.
24. NFC-/SE-lahenduste geograafiline turg on tõenäoliselt ülemaailmne.

c. Transiitsideteenuse tehnoloogia

25. Komisjon on seisukohal, et transiitsideteenuse tehnoloogiad moodustavad eraldi tooteturu, mis koosneb NXP omandis olevast kontaktivabast turvatehnoloogia platvormist MIFARE ja ka muudest tehnoloogiatega, nagu Calypso, FeliCa ja CIPURSE. Kõiki neid tehnoloogiaid võib installida mobiilseadmetesse, et võimaldada lähiväljasidet kasutada mobiilipiletisüsteemi.
26. Komisjon on seisukohal, et transiitsideteenuse tehnoloogiade turg on tõenäoliselt ülemaailmne.

d. Intellektuaalomand

27. Standardi rakendamiseks olulised patendid on sellised patendid, mis hõlmavad standardis osutatud tehnoloogiat, mida standardi rakendajad tavaliselt ei saa standardiga ühilduvates toodetes vältida. Sellele vastupidiselt saab muid kui standardi rakendamiseks olulisi patente sageli projekteerimisega vältida, kui toodetakse standardiga ühilduv toode.
28. Komisjon on seisukohal, et kooskõlas tema varasemate otsuste praktikaga tuleks kõiki standardi rakendamiseks olulisi patente, mis on seotud mobiilside- ja lähiväljasidetehnoloogiaga, lugeda eraldi turuks. Samuti on komisjon seisukohal, et muude kui standardi rakendamiseks oluliste patentide intellektuaalomandit, mis on seotud lähiväljasidetehnoloogiaga, võib vaadelda kui tooteturu, mis on eraldiseisev teiste tehnoloogiatega seotud muude kui standardi rakendamiseks oluliste patentide intellektuaalomandist. Muude kui standardi rakendamiseks oluliste lähiväljasidetehnoloogiaga seotud patentide intellektuaalomandi tooteturu täpne määratlus jääb siiski lahtiseks.
29. Komisjon on seisukohal, et standardi rakendamiseks oluliste patentide litsentsimise turg hõlmab vähemalt kogu Euroopa Majanduspiirkonda. Samuti hõlmab muude kui standardi rakendamiseks oluliste lähiväljasidetehnoloogiaga seotud patentide intellektuaalomandi litsentsimise turg tõenäoliselt vähemalt Euroopa Majanduspiirkonda, kuid täpne määratlus on jäetud lahtiseks.

e. Teised asjaomased turud

30. Komisjon on kindlaks teinud ka teised asjaomased turud, kuid leiab, et tehing ei tekita probleeme seoses ühegi sellise turuga.

31. Autode ja asjade interneti pooljuhtide alal hindas komisjon võimalikku turgude segmenteerumist i) semikonduktori liigi ja ii) rakendamise/lõppkasutuse valdkonna järgi. Autode alal tegi komisjon kindlaks meelelahutusliku teabe pooljuhtide turu ja autode ohutussüsteemide pooljuhtide turu, kuid jättis tooteturgude täpsed määratlused lahtiseks. Asjade interneti alal vaatas komisjon võimalikku segmenteerumist täpsemalt pooljuhtide liikide kaupa (sh asjade interneti rakendustes kasutatud Bluetoothi ühendusega kiipide turg) ja lõppkasutuse kaupa, kuid jättis tooteturu täpse määratluse lahtiseks.
32. Komisjon on seisukohal, et selliste pooljuhtide toodete turg on tõenäoliselt ülemaailmne.
33. Mobiilside alal tegi komisjon ka kindlaks mobiilsete audiolahenduste, nimelt nutivõimenduskiipide ja kõneparendustarkvara turud.
34. Komisjon on seisukohal, et nutivõimenduskiipide turg on tõenäoliselt ülemaailmne. Kõneparendustarkvara täpse geograafilise turu määratlus on jäetud lahtiseks.

V. KONKURENTSIMÕJU HINDAMINE – HORISONTAALNE KOOSKÕLASTAMATA MÕJU

a. Autorakenduste pooljuhid

35. Nii Qualcomm kui ka NXP tegelevad pooljuhtide tootmise ja tarnimisega autorakenduste jaoks. Tehing põhjustab üksnes mõjutatud turgudel suuremat segmenteerumist seoses rakendustega eelkõige järgmistes valdkondades: i) meelelahutusliku teabe mikroprotsessorid; ii) meelelahutusliku teabe raadio-/audiokiibid; iii) meelelahutusliku teabe ühenduskiibid; ja iv) muu andmeside V2X (Vehicle-to-Everything) tehnoloogial põhinevad autokiibid.
36. Komisjon järeldeb, et tehing ei tekita nendel turgudel konkurentsiprobleeme (ja võimalikke kitsamaid segmente) allpool esitatud põhjustel.
 - i. *Meelelahutusliku teabe mikroprotsessorid*
 37. i) Qualcommi turuosa kahaneb ja tehinguga saavutatav kasv on väike (umbes [0–5] %); ii) turul jääb tegutsema mitu end hästi sisse seadnud konkurenti; iii) eeldatakse uute tulijate sisenemist turule; iv) osalised ei ole lähikonkurendid; v) enamik turu-uuringule vastanutest ei usu, et tehingul oleks turule mõju.
 - ii. *Meelelahutusliku teabe raadio-/audiokiibid*
 38. i) Kuna osaliste turuosa on [60–70] %, on tehinguga saavutatav kasv väike (umbes [0–5] %); ii) turul jäävad tegutsema teised end hästi sisse seadnud konkurendid; iii) osalised ei ole lähikonkurendid; iv) peaaegu kõik turu-uuringule vastanud olid arvamusel, et tehingul ei ole turule mõju.
 - iii. *Meelelahutusliku teabe ühenduskiibid*
 39. i) Osaliste kombineeritud turuosa on [20–30] %, aga NXP turuosa on väike (umbes [0–5] %); ii) turul jäävad tegutsema teised konkurendid; iii) osalised ei ole lähikonkurendid; iv) enamik turu-uuringule vastanutest oli arvamusel, et tehingul ei ole turule mõju.
 - iv. *Muu andmeside V2X (Vehicle-to-Everything) tehnoloogial põhinevad autokiibid*
 40. i) Osalised ei ole lähimad konkurendid. Nii Qualcomm kui ka NXP tegutsevad mõlemad samas segmendis, kuid nad on keskendunud eri tüüpi V2X-tehnoloogiatele (Qualcomm tegeleb peamiselt mobiilsidepõhise V2Xiga, NXP pakub ainult muu andmeside põhise V2Xi); ii) alternatiivsed võimalused jäävad kättesaadavaks; ja iii) muu andmeside põhise V2X arendamise turule sisenemise tõkked ei ole märkimisväärsed ja järgmistel aastatel võivad turule siseneda teised tarnijad, eelkõige teised autode traadita kohtvõrgu kiipide tarnijad.
41. Komisjon järeldeb, et pärast tehingut ei ole Qualcommil stiimulit mobiilside V2X-kiipide arendamise soodustamiseks ja muu andmeside V2X-kiipide kasutuselevõtu pidurdamiseks, kuna i) see soosiks muu andmeside segmendis tegutsevaid konkurente; ii) mõlemad osalised prognoosivad, et kaks tehnoloogiat eksisteerivad koos; ja iii) juhtumi uurimisel ei leitud tõendeid selle kohta, et Qualcomm otsustaks muu andmeside V2X-kiipide tarnimise peatada.

b. Asjade interneti rakenduste pooljuhid

42. Mis puudutab segmenteerumist asjade interneti rakendustes kasutatavate pooljuhtide liikide kaupa, siis tehing mõjutab horisontaalselt ühte turgu: Bluetoothi ühenduskiibid.
43. Komisjon järeltab, et tehing ei tekita konkurentsiprobleeme, kuna: i) Qualcommi turuosa kahaneb ja tehinguga saavutatav kasv on minimaalne (vähem kui [0–5] %); ja ii) turul jäävad tegutsema teised konkurendid. Samamoodi jäävad konkurendid tegutsema võimalikul kitsamal BTLE-kiipide turul.

c. Mobiilsed audiolahendused**i. Kõneparendustarkvara**

44. Tehing mõjutab horisontaalselt kõneparendustarkvara turgu.
45. Komisjon järeltab, et tehing ei tekita konkurentsiprobleeme, kuna: i) turul jäävad tegutsema teised konkurendid; ii) NXP tooteid ei peeta konkurentide omadest paremateks; iii) sisnemise tõkked ei ole kõrged; ja iv) enamik turu-uuringule vastanuid oli arvamusel, et tehingul ei ole turule mõju.

ii. Nutivõimenduskiibid

46. Tehing mõjutab horisontaalselt nutivõimenduskiipide turgu.
47. Komisjon järeltab, et tehing ei tekita konkurentsiprobleeme, kuna: i) tehingust tulenev kasv on minimaalne; ii) turul jäävad tegutsema teised konkurendid; iii) NXP tooteid ei peeta konkurentide omadest paremateks; ja iv) enamik turu-uuringule vastanuid oli arvamusel, et tehingul ei ole turule mõju.

VI. KONKURENTSIMÕJU HINDAMINE – KONGLOMERAADI KOOSKÕLASTAMATA MÕJU**a. Turujõud****i. LTE põhiriibakiibistikud**

48. Komisjon järeltab, et Qualcommil on LTE põhiriibakiibistikute turul valitsev seisund järgmistel põhjustel.
49. Qualcommi turuosa on [60–70] % (tulust) ning järgmisel suurel turuosalisel (MediaTek) on Qualcommi osaga võrreldes vähem kui pool ja ta on ainus konkurent, kelle turuosa on suurem kui 5 %. Pealegi ei ole olemas teisi põhiriibakiibistikute tarnijaid, kes suudaksid Qualcommi turujõudu piirata. Peale selle on tõkestatud turule sisnemine ja laienemine, sh seoses järgmisega: i) teadus- ja arendustegevus; ii) sertifitseerimine ja suhted algseadmete valmistajate ja mobiilsideoperaatoritega; ning iii) tarnijatele on oluline tarnida mitut standardit toetavaid kiibistikke.

ii. NFC-kiibid, SE-kiibid ja kombineeritud NFC-/SE-lahendused

50. Komisjon on seisukohal, et NXP-l on NFC-kiipide, SE-kiipide ja kombineeritud NFC-/SE-lahenduste turgudel teataval määral turujõudu.
51. NXP turuosa on eriti suur nii NFC-kiipide kui ka SE-kiipide puhul (vastavalt [70–80] % ja [60–70] % tulust). Siiski on NXP turujõud tema suure turuosa põhjal pigem ülehinnatud, kuna süvauurimine näitas, et NXP müük sõltub mõnest suurest kliendist, kelle arvel on suur osa NXP NFC- ja SE-toodete müügimahtudest. Seetõttu väheneks NXP turuosa järsult, kui need kliendid NXP juurest ära läheksid ja hangiksid lähtekomponente teistelt tarnijatelt (kombineeritud meetodil tootmine).
52. Turu-uuringust selgus, et kombineeritud meetodil tootmise lahendused avaldavad NXP-le konkurentsipurvet, kuna enamik vastanutest arvas, et need lahendused on elujõuline alternatiiv NXP kombineeritud lahendusele.

iii. Transiitsideteenuse tehnoloogiad

53. Komisjon on seisukohal, et ühinemisega tekkiv üksus oleks NXP MIFARE platvormi tõttu transiitsideteenuse tehnoloogiate turul valitsevas seisundis. MIFARE on kõige asjakohasem ja laiemalt levinud transiitsideteenuse tehnoloogia, kui vaadata tegelikult installitud süsteemide arvu ja tootjate lepingumahte. Lisaks sellele on MIFARE väga tähtis algseadmete valmistajatele ja lähiväljaside/turvaelementide pakkujatele transiitsideteenuse tehnoloogiate jaoks, mida praegu kasutavad ja arendavad muu hulgas ka osalised ise. Alternatiivseid transiitsideteenuse tehnoloogiaid, nagu FeliCa ja Calypso, ei kasutata nii palju ja need ei ole nii olulised kui MIFARE.

iv. Intellektuaalomand

54. Komisjon on seisukohal, et seoses lähiväljasidetehnoloogiaga on NXP ja Qualcomm mõlemad turujõuga ettevõtjad, kuna neil on lähiväljaside standardi rakendamiseks olulised patendid, sest standardi rakendajad ei saa põhimõtteliselt projekteerimisel sellest mööda minna ja võimalikud litsentsisaajad ei saa lahkuda teiste tarnijate juurde.

b. Konglomeraadi mõju seoses Qualcommi põhiriibakiibistikega ning NXP NFC- ja SE-kiipidega*i. Segapakettmüük*

55. Komisjon on seisukohal, et tehingujärgselt oleks Qualcommil võimekus ja stiimul kasutada segapakettmüügistrateegiat, mis hõlmaks Qualcommi LTE põhiriiba kiibistikke ning NXP NFC- ja SE-tooteid (sh eri toodete segapakettmüük koos turvaelemendi integreerimisega põhiriibakiibistikku). Lisaks segapakettmüügile oleks tal ka võimekus ja stiimul tõsta MIFARE litsentsitasu või MIFARE litsentsimine täielikult lõpetada.
56. Segapakettmüügi elluviimisel oleks kaks etappi. Esiteks pakuks ühinenud üksus osaliste tooteid äripakettides soodsama hinnaga kui summa, mis tuleks kokku kõiki komponente eraldi ostes. Pakett koosneks Qualcommi LTE põhiriiba kiibistikust koos (MIFARE-võimekusega) NXP NFC-/SE-toodetega ja sellise paketi hind oleks madalam kui vastavate komponentide eraldi ostmise summa. Järgmises etapis saaks ühinenud üksus integreerida NXP MIFARE-võimekusega turvaelemendi tehniliselt LTE põhiriiba kiibistikku (platvorm Snapdragon). Pärast integreerimist pakuks Qualcomm algseadmete valmistajatele nii paketti, mis koosneb LTE põhiriiba kiibistikust (integreeritud MIFARE-võimekusega turvaelemendiga) ja NFC-kontrollerist, kui ka eraldi komponente, kusjuures paketti müüdnaks soodsamalt kui eraldi komponentide hindade summa kokku oleks.
57. Samaaegselt eelnevaga ja lisaks sellele vähendaks ühinenud üksus MIFARE juurdepääsetavust teiste NFC-/SE-toodete tarnijate jaoks, tõstes MIFARE litsentsitasu või lõpetades MIFARE litsentsimise täielikult.

Võimekus

58. Ühinenud üksuse võimekust selliselt käituda toetab asjaolu, et asjaomased tooted on üksteist täiendavad ja neid ostab sama kliendibaas. Samuti oleks ühinenud üksusel võimekust tõsta MIFARE litsentsitasu või litsentsimine täielikult lõpetada, kui praegused kolmandate isikutega sõlmitud litsentsilepingud lõppevad. NXP on MIFARE tehnoloogia omanik ja NXP-l ei ole kohustust seda tehnoloogiat litsentsida õiglastel, (mõistlikel ja mittediskrimineerivatel) tingimustel või seda üldse litsentsida. Ühinenud üksuse võimekusest annavad tunnistust turu-uuringu tulemused ja seda on kajastatud ka osaliste sisedokumentides.

Stiimul

59. Ühinenud üksuse stiimulit selliselt käituda toetab asjaolu, et segapakettmüük oleks tõenäoliselt kasumlik strateegia isegi lühikeses perspektiivis.
60. Turu-uuringule vastanud kinnitavad, et ühinenud üksusel on stiimul hakata tegelema segapakettmüügiga, vähendada MIFARE litsentsimist ja järgmises etapis pakkuda paketti, mis koosneb integreeritud põhiriiba/SE-kiibistiku lahendusest. Ühinenud üksuse stiimulit sellist strateegiat kasutada on kajastatud ka osaliste sisedokumentides.

Tõenäoline mõju

61. Segapakettmüügistrateegia Qualcommi LTE põhiriiba kiibistike ja NXP NFC- ja SE-toodete puhul (sh segapakettmüük turvaelemendi integreerimisega põhiriibakiibistikku) üksinda ei too tõenäoliselt kaasa asjaomase standardi turu sulgemist põhiriibakiibistike, NFC- ja SE-kiipide pakkujatele. Nende toodete alternatiivsed võimalused jäävad algseadmete valmistajatele kättesaadavaks ja konkurendid suudaksid ühinenud üksuse pakettide strateegiale reageerida.
62. Kuid MIFARE litsentsitasu tõstmine lähiväljaside ja turvaelemendi tarnijatega konkureerimiseks või MIFARE litsentsimise täielik lõpetamine muudaks turul konkureerimise tingimusi. Nii käitudes suurendaks ühinenud üksus tõenäoliselt i) otseselt lähiväljaside/turvaelementide segmendi konkurentide kulusid, sest neile oluline sisend, nimelt MIFARE litsents, muutuks kallimaks; ja ii) kaudselt põhiriibakiibistike tarnijatest konkurentide kulusid, sest põhiriibakiibistikke täiendavad tooted, st eraldi NFC-/SE-kiibid, muutuksid kallimaks.
63. Ühinenud üksuse konkurendid ei suudaks sellele reageerida MIFARE-võimekusega turvaelemendist koosnevat paketti pakkudes või suudaksid seda pakkuda üksnes hinnaga, mis ei ole ühinenud üksuse hinnaga võrreldes meelitiv.
64. Selle tulemusel väheneb konkurentide kasumlikkus ja neil võib olla seetõttu raskem investeerida selliste toodete edasiarendusse. Nende turgude teadus- ja arendustegevuse intensiivsust arvesse võttes võib väiksem stiimul investeerida teadus- ja arendustegevusse nõrgendada konkurentsi piiravat mõju, mida avaldaksid ühineva osalise konkurendid.
65. Ühinenud üksuse MIFARE litsentsitasu tõstmise või MIFARE konkurentidele litsentsimise täieliku lõpetamise strateegia, mida täiendaks ühilduvuse vähenemise mõju, mõjukuks põhiriibakiibistikke ning NFC- ja SE-kiipe tarnivatele konkurentidele piiravalt ning neil ei oleks aega töötada välja vastustrateegiat ja üle saada takistusest, mis on seotud MIFARE litsentsimise piiramisega.

ii. Puhast pakettmüük ja seosmüük

66. Komisjon on seisukohal, et pärast tehingut on ühinenud üksusel võimekust hakata LTE põhiriiba kiibistikke ja NFC-/SE-kiipe müüma ärioluliselt või tehniliselt seotud pakettidena või teostada puhast pakettmüüki ning enam mitte teha neid komponente eraldi kättesaadavaks.
67. Hoolimata sellest võimekusest (pidades silmas nt üksuse turujõudu, täiendavate toodete olulisust, üldist kliendibaasi) sellist käitumist ellu viia, ei oleks ühinenud üksusel stiimulit seda teha. Seda kinnitavad osaliste sisedokumendid.
68. Kuid isegi juhul, kui ühinenud üksus hakkaks nii tegutsema, ei oleks eriti tõenäoline asjaomase standardi turu sulgemine. Algseadmete valmistajad hangivad komponente mitmest allikast ja reageeriks strateegiliselt, et kõik võimalused jääksid avatuks. Algseadmete valmistajatel oleks endiselt huvi eraldi komponentide kättesaadavuse vastu, mitte aga soovi osta ühinenud üksuse puhta või tehnilise pakettmüügi tooteid. Algseadmete valmistajad saaksid toetuda sisemisele tootmisvõimsusele ja eraldiseisvatel konkurentidel oleks vahendeid tootmiseks kombineeritud meetodil.

iii. Ühilduvuse vähenemine

69. Komisjon on seisukohal, et ühinenud üksusel oleks võimekus ja stiimul vähendada Qualcommi LTE põhiriiba kiibistike ja NXP NFC- ja SE-kiipide ühilduvust konkurentidest tarnijate eraldi komponentidega. Strateegia mõju seisneks selles, et kliendid eelistaksid ühinenud üksuse tooteid konkureerivate tarnijate toodetele. See strateegia suurendaks veelgi mõju, mida avaldab ühinenud üksuse strateegia tõsta MIFARE litsentsitasu või litsentsimine lõpetada ning samal ajal teostada segapakettmüüki.

Võimekus

70. Ühinenud üksusel on võimekust liidesed tahtlikult ümber ehitada nii, et vähendada kolmandate isikute toodete toimivust ning samuti mitte anda vajalikku teavet ja tuge eeskätt ühilduvuse tagamiseks.

Stiimul

71. Juhul kui ühinenud üksus hakkaks vähendama ühilduvust, kahaneks Qualcommi põhiriibakiibistikke ostvate klientide soov osta teiste tarnijate NFC-/SE-lahendusi. NFC-/SE-kiipidega seotud põhiriibakiibistike olulisuse tõttu on ebatõenäoline, et kliendid ühinenud üksuse toodetest täielikult loobuksid ainult selleks, et saaks neid kombineerida eelistatud kolmandast isikust tootja NFC-/SE-kiipidega.
72. Kuna ühilduvust käsitleva teabe ja toe pakkumine kolmandast isikust tarnijatele on ühinenud üksuse jaoks kulukas, leiab viimane tõenäoliselt, et võrreldes ühinemiseelse olukorraga on vähem kasumlik investeerida sellesse, et toetada kolmandate isikute toodete edukat vastastikust toimimist LTE põhiriiba kiibistikega ja NFC-/SE-kiipidega. Enne tehingut ei olnud teate esitajal ettevõttesisest NFC-/SE-kiipide tootmist ja seetõttu oli tal palju suurem stiimul tagada ühilduvus kolmandate isikute NFC-/SE-kiipidega.
73. Turu-uuringule vastanud kinnitavad samuti, et ühinenud üksusel oleks selline stiimul.

Tõenäoline mõju

74. Ühinenud üksuse ühilduvuse vähendamise strateegia suurendaks veelgi turu sulgemise mõju, mida koos segapakettmüügiga avaldab MIFARE litsentsitasude tõstmine (või MIFARE litsentsimisest keeldumine).
75. Kolmandatest isikutest tarnijad ega mobiilside algseadmete valmistajad ei suuda tõkestada ühinenud üksuse strateegiat ühilduvuse vähendamiseks. See vähendaks väärtust, mida mobiilside algseadmete valmistajad saavad tootmisest kombineeritud meetodil ning sellest tulenevalt väheneks nõudlus asjaomaste toodete järele. Samuti arvasid turu-uuringule vastanud, et see avaldaks halba mõju konkureerivate komponentide tootjate konkurentsivõimele ja võib nad isegi turult välja tõrjuda.

c. Konglomeraadi mõju seoses lähiväljasidetehnoloogia intellektuaalomandi litsentsimisega

76. Osalistel on eelkõige lähiväljasidetehnoloogia alal olulisel määral intellektuaalomandiõigusi. Võttes arvesse kõnealuse tehnoloogia täiendavat laadi, võib konglomeraadi mõju tekkida viisist, kuidas intellektuaalomandi litsentside asjus võimalike litsentsisaajatega läbi räägitakse. Selle kohta järeldeb komisjon, et tehing võimaldab ühinenud üksusel tõsta patendi litsentside eest võetavaid litsentsitasusid võrreldes sellega, mida osalised oleksid ilma ühinemiseta eraldi saanud.

i. Ühinemiseelne litsentsimine

77. Osalised on varem litsentsimise suhtes käitunud erinevalt, eelkõige on erinev olnud väärtusahela tase, mille alusel patentidele litsentse antakse, ja selliste intellektuaalomandiõiguste ulatus, mis klientidele tarnitavate komponentide müügi puhul lisanduvad.
78. NXP müüb kiipe mobiilside algseadmete valmistajatest klientidele õiguste ammendumise tingimustel, mis tähendab, et kui kiibid on müüdnud, siis ei saa enam olla kiipide patentide intellektuaalomandiõigustega seotud nõudeid klientide vastu. NXP litsentsib ka oma lähiväljasidepatente teatavatele konkurentidele, kes on komponentide valmistajad ja kliendid (sh mobiilside algseadmete valmistajad).
79. Qualcomm ei müü põhiriibakiibistikke algseadmete valmistajatele õiguste ammendumise tingimusel. Selle asemel nõuab Qualcomm algseadmete valmistajatelt, kes soovivad tema põhiriibakiibistikke osta, et nad omandaksid litsentsi Qualcommi mobiilside tehnoloogiaga seotud standardi rakendamiseks olulisele patendile. Sellist praktikat on Ameerika Ühendriikides Qualcommi vastu käimasolevas kohtuasjas nimetatud ilma-litsentsita-kiipe-ei-saa-poliitikaks.
80. Qualcomm annab litsentse üksnes klientidele (algseadmete valmistajatele), kes toodavad mobiilseadmeid ja ostavad põhiriibakiibistikke kas Qualcommilt või Qualcommi konkurentidelt (praktikas nimetatakse seda „litsentsimiseks seadme tasandil“).
81. Qualcomm litsentsib oma intellektuaalomandit pigem portfelli põhisel kui patendihaaval. Alates 1990 ndate algusest on Qualcommi tavapärane litsentsitasu määr jäänud stabiilseks. Litsentsisaajad peavad litsentsitasu maksma sõltumata sellest, kas nende seadmete tootmiseks kasutatakse Qualcommi või mõne muu tarnija põhiriibakiibistikku.

ii. *Konglomeraadi mõju seoses lähiväljasidetehnoloogia intellektuaalomandi litsentsimisega*

82. NXP lähiväljaside intellektuaalomandi integreerimine Qualcommi portfelli võimaldab ühinenud üksusel kombineerida mõlema osalise lähiväljasidepatendid ühte ja tugevamasse lähiväljasideportfelli. Ühinenud üksusel on seega kogu maailma suurim lähiväljasidepatentide portfell ja nad omandavad seega litsentsimiseks patentide „kriitilise massi“. See suurendab ebaproportsionaalselt palju ühinenud üksuse läbirääkimisjõudu ja võimaldab tal lähiväljasidepatentide eest võtta oluliselt suuremat litsentsitasu, kui osalised praegu koos samade patentide eest saaksid võtta. Qualcommi märkimisväärsed võimalused kohtuvaidlustes osalemisel suurendavad tehingu litsentsitasusid tõstvat mõju.
83. Ühinenud üksuse läbirääkimispositsiooni ebaproportsionaalne paranemine muutub litsentsisaajatele kahjulikuks, sõltumata sellest, kas ühinenud üksuse lähiväljasidepatentide portfelli litsentsitakse eraldi või omandatud lähiväljasidepatendid lisatakse Qualcommi laiema patentide portfelli litsentside hulka.

iii. *Ilma-litsentsita-kiipe-ei-saa-poliitika*

84. Mõne mobiilside algseadmete valmistaja arvates võib ühinenud üksus laiendada Qualcommi ilma-litsentsita-kiipe-ei-saa-poliitikat, seades NXP NFC- või SE-toodete müügi tingimuseks, et klient on omandanud Qualcommi mis tahes intellektuaalomandi litsentsi ja/või seada NXP NFC- või SE-toodete müügi tingimuseks, et klient on omandanud NXP lähiväljaside intellektuaalomandi litsentsi. Peale selle võib põhimõtteliselt Qualcommi mis tahes toote müügi puhul olla kliendile seatud tingimus, et tal peab olema NXP lähiväljaside intellektuaalomandi litsents.
85. Komisjon on seisukohal, et ei ole vaja teha järeldusi, kas ühinenud üksusel oleks võimekus või stiimul rakendada ilma-litsentsita-kiipe-ei-saa-strateegiat NXP lähiväljaside intellektuaalomandi (sh lähiväljaside standardi rakendamiseks olulised patentid) suhtes. Arvestades kohustusi, mille kohta Qualcomm on komisjonile ettepaneku teinud, ei oleks ühinenud üksusel võimekust sundida kolmandaid isikuid koormavatel tingimustel omandama NXP lähiväljaside intellektuaalomandi litsentse.
86. Lisaks on Qualcomm, nagu eespool märgitud, mitu korda teatanud komisjonile, et pärast ühinemist jätkab ta: 1) NFC-kiipide müüki õiguste ammendumise tingimustel ja 2) kohustuste täitmist lähiväljaside standardi rakendamiseks oluliste patentide litsentsimisel õiglastel, (mõistlikel ja mittediskrimineerivatel) tingimustel kõikidele rakendajatele, sh NFC-kiipide tootjatele.
87. Mis puutub ühinenud üksuse võimekusse ja stiimulisse seada NXP toote mobiilside algseadmete valmistajatele müügi tingimuseks Qualcommi mis tahes intellektuaalomandi litsentsi saamine, siis on komisjon seisukohal, et kuigi Qualcommil oleks selline võimekus, ei oleks tal tõenäoliselt stiimulit seda teha. Isegi kui ta seda teeks, oleks selle tõenäoline mõju konkurentsile arvatavasti piiratud.

d. **Järeldus**

88. Komisjon teeb seetõttu järelduse, et teatatud koondumine tekitab olulise takistuse tõhusale konkurentsile seoses LTE põhiriiba kiibistike, NFC- ja SE-kiipide turgudega ning lähiväljasidetehnoloogia intellektuaalomandiga.

VII. TEATE ESITAJA ESITATUD KOHUSTUSED

89. Komisjoni poolt süvaurimisel tuvastatud konkurentsiprobleemidega tegelemiseks esitas teate esitaja 5. oktoobril 2017 kohustused, mille kohta komisjon tegi turutesti. Pärast turutesti esitas teate esitaja komisjoni antud tagasiside põhjal 10. novembril 2017 läbivaadatud kohustused, mida on kirjeldatud allpool.
90. Kohustustel on neli elementi. Esimese kahe elemendi eesmärk on käsitleda konkurentsiprobleeme, mida tehing tekitaks seoses NXP lähiväljasidepatentide litsentsimisega. Kolmas element käsitleb ühilduvusprobleeme seoses LTE põhiriiba kiibistike, NFC-kiipide ja SE-kiipidega. Neljanda elemendi eesmärk on tegeleda probleemidega seoses MIFARE litsentsimisest keeldumisega või MIFARE litsentsimisel kõrgemate litsentsitasudega, mida rakendatakse lisaks LTE põhiriiba kiibistike, NFC- ja SE-kiipide ning MIFAREga seotud segapakettmüügile.

91. Qualcomm võttis kohustuse:

- i) mitte ära osta NXP lähiväljasidetehnoloogiaga seotud standardi rakendamiseks olulisi patente ja teatavaid muid kui standardi rakendamiseks olulisi patente (eelkõige patendid, mis ei käsitle NXP NFC-kiipe ega sisaldu seetõttu neis komponentides, nn süsteemi tasandi patendid). Qualcomm kohustus hankima NXP-lt nõusoleku, et kolme aasta jooksul antakse eraldiseisev ülemaailmne litsents ilma litsentsitasuta mis tahes kolmandale isikule ja kolmandast isikust kliendi kliendile. Qualcomm kohustus hankima NXP-lt nõusoleku, et see ei müü neid eraldatud patente, välja arvatud juhul, kui ostja on sõltumatu ega ole Qualcommiga seotud ning on nõustunud sõlmima litsentsi tingimuste täitmiseks lepingu, mille komisjon läbi vaatab ja heaks kiidab (patentide eraldamisega seotud heastamiseede);
- ii) mitte esitada nõuet (nt alustada kohtuvaidlust või täitemenetlust või ähvardada kohtumenetluse või täitemenetluse alustamisega) NXP ülejäänud lähiväljasidepatentidega seoses, mille Qualcomm omandab (nt nn kiibi tasandi patendid, mis hõlmavad täielikult NFC-kiibi ehitusse kuuluvaid leiutisi, ja lähiväljaside turvalisuse patendid, mis hõlmavad turvalisusega seotud leiutisi), välja arvatud kaitse eesmärgil. Qualcomm kohustus ka litsentsima neid patente ilma litsentsitasuta (nõude mitte-esitamise seotud heastamiseede);
- iii) tagada samal tasemel ühildumine ühinenud üksuse põhiriba, NFC- ja SE-toodete ja konkurentide toodete vahel kaheksa aasta jooksul (ühilduvusega seotud heastamiseede); ning
- iv) litsentsida kaheksa aasta jooksul NXP MIFARE tehnoloogiat algseadmete valmistajatele ning põhiriba ja lähiväljaside/turvaelementide valdkonna konkurentidele äritingimustel, mis on vähemalt sama soodsad kui need, mida NXP pakub oma praegustes MIFARE litsentsides. Qualcomm kohustus avaldama iga asjaomase NXP MIFARE litsentsi peamised äritingimused, mis on olemas komisjoni otsuse kuupäeval (MIFARE litsentsidega seotud heastamiseede).

Hinnang esitatud kohustustele

92. Komisjon leiab, et:

- i) eraldamisega seotud heastamiseetme eesmärk on neutraliseerida teate esitaja võimekus avaldada mõjuvõimu NXP lähiväljasidepatentide litsentsimise läbirääkimistel, et saada ebaproportsionaalselt soodsaid litsentsimistingimusi. Mitme lähiväljasidepatendi eraldamine Qualcommi omandusest on asjakohane heastamiseede ja hoiab ka ära eraldatud patentide müügi või ülekandmise Qualcommiga seotud üksusele ning samuti vastavate patentide litsentsitasude suurenemise pärast sellist müüki;
- ii) kohustades mitte esitada nõuet lähiväljasidepatentide kohta, mille ta NXP-lt omandab, loobub Qualcomm tõhusalt võimalusest neid kasutada selleks, et litsentsisaajatelt mis tahes litsentsitasusid saada, ning see on komisjoni murega proportsionaalses vastavuses olev heastamiseede. Ühinenud üksuse konkurendid, algseadmete valmistajad ja algseadmete valmistajate kliendid saavad oma toodetes kasutada NXP NFC-kiipe ja turvalisuse taseme patente, ilma et oleks tarvis hankida Qualcommilt litsentse või maksta sellel eesmärgil hüvitist. Kui aga kolmandad isikud soovivad asjaomaste patentide litsentse saada, kohustub teate esitaja sellise litsentsi andma ilma litsentsitasuta ja muid tingimusi seadmata;
- iii) ühilduvusega seotud heastamiseede on suunatud selle probleemi lahendamisele, et ühinenud üksus võiks vähendada kolmandate isikute toodete ühilduvust ühinenud üksuse LTE põhiriba kiibistike ning NFC- ja SE-kiipidega. See võimaldab kolmandatest isikutest tarnijatel pakkuda eraldi tooteid, mis ühilduvad ühinenud üksuse toodetega, ning seega on algseadmete valmistajatel võimalik kaaluda elujõulisi ja funktsionaalseid alternatiive ühinenud üksuse toodetele;
- iv) MIFARE litsentsidega seotud heastamiseede aitab lahendada probleemi, et ühinenud üksus võiks tõsta MIFARE litsentsimise tasusid või täielikult lõpetada MIFARE litsentsimise. Seetõttu saavad huvitatud kolmandatest isikutest konkurendid taotleda ühinenud üksuselt MIFARE litsentsi ja see omandada ning see võimaldab neil pakkuda MIFARE nõuetele vastavaid SE-kiipe ning konkureerida ühinenud üksusega samalaadseid tooteid pakkudes.

93. Komisjon on seisukohal, et teate esitaja võetud kohustused suudavad täielikult lahendada tehingu tõttu tekkinud konkurentsiprobleemid seoses MIFAREga, ühilduvuse vähenemisega ja lähiväljasidetehnoloogiaga seotud intellektuaalomandi õiguste litsentsimisega.

94. Seetõttu teeb komisjon teate esitaja võetud kohustuste põhjal järelduse, et teatatud koondumine ei takista märkimisväärselt tõhusat konkurentsi.

VIII. JÄRELDUS

95. Juhul kui teate esitaja võetud kohustused täidetakse, ei takista kavandatud koondumine märkimisväärselt tõhusat konkurentsi siseturul ega selle olulises osas. Seetõttu kuulutab komisjon koondumise kokkusobivaks siseturuga ja EMP lepinguga.
-